

Haaga-Helia

Ammatillinen opettajakorkeakoulu

AMMATILLISEN OPINTO-OHJAAJAN KEHITTÄMISOHJELMA

OPAS
2021–2022

SISÄLTÖ

1. **Opinto-ohjaajat toimintaympäristöissään** 3
 2. **Ohjaustyön osaamiskriteerit** 4
 - Ohjaus- ja dialogiosaaminen 4
 - Yhteisö- ja verkosto-osaaminen 6
 - Tutkimus- ja kehittämisosaaminen 7
 3. **Pedagogiset lähtökohdat opinto-ohjaajaopinnoissa** 10
 4. **Ammatillisen opinto-ohjaajan osaamisen kehittäminen** 11
 - 4.1 **Henkilökohtainen kehittämisprosessi** | 9 op 12
 - 4.2. **Opinto-ohjaajan ohjausosaaminen** | 26 op 13
 - 4.3. **Opinto-ohjaaja työelämä- ja verkostoyhteistyössä** | 15 op 15
 - 4.4 **Tutkiva ja kehittävä opinto-ohjaaja** | 10 op 16
 5. **Ammatillisen opinto-ohjaajan kehittymisen jatkumo** 17
 6. **Opintojen tueksi** 20
- Aikataulu 2021–2022** 23

1. OPINTO-OHJAAJAT TOIMINTAYMPÄRISTÖISSÄÄN

Ohjauspalvelujen merkitys yhteiskunnassamme on kasvanut elämäntilanteiden siirtymien ja valintojen lisääntymisen myötä. Ohjauksen perustehtävänä suomalaisessa yhteiskunnassa ja koulutusjärjestelmässä on toimia yhteisöjen ja yksilöiden tukena, kun nämä erilaisissa elämäntilanteissa tekevät koulutustaan, työuriaan ja tulevaisuuttaan koskevia päätöksiä. Ohjauksen tavoitteena on parantaa kaiken ikäisten ihmisten toimintakykyä ja toimijuutta sekä lisätä heidän yhdenvertaista osallisuuttaan yhteiskunnassa.

Suomalaisessa koulutusjärjestelmässä on toteutettu suuria rakenteellisia ja sisällöllisiä muutoksia, jotka ovat muokanneet ja edelleen muokkaavat opinto-ohjaajien työnkuvaa kaikilla koulutusasteilla ja -alueilla. Henkilökohtaiseen vuorovaikutukseen perustuva toiminta on edelleen ohjaustyön ytimessä, mutta sen lisäksi opinto-ohjaajat ovat keskeisessä asiantuntijaroolissa oppilaitosten sisäisen sekä alueellisen ja kansainvälisen toiminnan kehittämiseksi. Opiskelijoiden opintopolun sujumuuden tukeminen sekä onnistuneen työelämään siirtymisen turvaaminen edellyttää moniammatillista ja monialaista verkostoyhteistyötä. Elinikäisen ohjauksen keskeinen tavoite on se, ettei kukaan missään elämänsä vaiheessa syrjäydy (ks. Elinikäisen ohjauksen strategia 2021–2023).

Opinto-ohjaajilla on oppilaitoksissa tärkeä rooli. He tukevat vastuullisesti ja yhteisöllisesti opiskelijoiden kasvua ja kehitystä, oppimista ja opiskelua sekä tulevaisuuden suunnittelua. He osaavat jäsentää ja arvioida yhteiskuntaa ja sen muuntuvia toimintaympäristöjä, koulutusta ja työelämää sekä niiden tarjoamia mahdollisuuksia. Opinto-ohjaajat vaikuttavat aktiivisesti yhteiskuntaan etsimällä, löytämällä ja kehittämällä uusia mahdollisuuksia ja ratkaisuja yhdessä opiskelijoiden ja muiden toimijoiden kanssa. Opinto-ohjaajien toiminta perustuu vankkaan ammatilliseen ja teoreettiseen osaamiseen, eettiseen harkintaan ja kriittiseen ajatteluun.

2. OHJAUSTYÖN OSAAMISKRITEERIT

Opinto-ohjaajien osaamisalueet – ohjaus- ja dialogiosaaminen, yhteisö- ja verkosto-osaaminen sekä tutkimus- ja kehittämisosaaminen – perustuvat kansainvälisen ohjausalan järjestön IAEVG:n määrittelemiin ohjaajien kompetenssialueisiin ja niihin rakennettuihin osaamiskriteereihin.

Osaamisalueet ovat kaksitasoisia siten, että ne sisältävät sekä ohjaajan ydinkompetensseja että erityiskompetensseja. Ydinkompetenssit ovat jokaisen opinto-ohjaajan ammatillista perusosaamista riippumatta siitä, millaisessa ohjausympäristössä hän toimii. Erityiskompetenssit ovat kontekstisidonnaista osaamista, jota edellytetään spesifeissä ohjaustehtävissä.

Jokaisen opiskelijan henkilökohtaiset osaamistavoitteet arvioidaan ja määritellään koulutuksen aikana henkilökohtaisissa ohjaustapaamisissa, joissa hänelle laaditaan henkilökohtainen kehityssuunnitelma (HEKS). HEKS-prosessi on koko opintojen ajan kehkeytyvä ja tulevaisuuteen suuntautuva.

1 OHJAUS- JA DIALOGIOSAAMINEN

Eettinen osaaminen

- Tiedostan ohjauksen arvolähtökohdat ja perustan toimintani kriittiseen harkintaan.
- Toimin vastuullisesti aina ensisijaisen asiakkaan hyväksi.
- Rakennan ohjaussuhteeni luottamuksen varaan.
- Toimin auttavalla tavalla ohjaustyössäni.
- Hyväksyn erilaisuutta ja kunnioitan moninaisuutta.
- Toimin jokaisen ohjattavani kanssa hänen henkilökohtaisen tilanteensa edellyttämällä tavalla.
- Toimin ja ajattelen eettisesti myös vaikeasti ratkaistavissa ja ristiriitaisissa tilanteissa.
- Olen ohjauksessa kokonaisvaltaisesti läsnä.

- Tiedostan, käytän ja kehitän dialogista näkökulmaa ohjauksessani.
- Kehitän ammatillisten rajojeni tuntemusta ja huolehdin omasta hyvinvoinnistani.

Toimijuuden tukeminen

- Ohjaan yksilöiden suunnanottoa opiskelussa, elämäntilanteessa, ura- ja tulevaisuuden suunnittelussa.
- Edistan yksilöiden emansipaatiota ja voimavaroisuutta.
- Työskentelen esteiden lieventämiseksi/poistamiseksi.

Elämänkulkuun, kasvuun ja kehitykseen liittyvä osaaminen

- Ymmärrän yksilöiden ja yhteisöjen elämänkulkua ja kehitystä.
- Tuen yksilöitä ja yhteisöjä erilaisissa elämäntilanteissa.
- Katson ohjattavan tilannetta elämänkulun näkökulmista, urien, tarinoiden, kehkeytymisen ja etenemisen perspektiiveistä.

Kyky ajaa ohjattavan/opiskelijan asiaa (advocacy)

- Tunnistan tilanteita, joissa toimijuuden ylläpitäminen tai edistäminen vaatii asianajamista.
- Tartun rohkeasti asioihin.
- Vien ohjauksessani ohjattavan asioita eteenpäin.

Kulttuurisensitiivinen osaaminen, erilaiset oppijat ja esteetön opiskelu

- Ymmärrän ja arvostan erilaisia kulttuureja sekä kulttuurien moninaisuutta.
- Tunnistan monenlaisia oppimisen lähtökohtia ja tuen erilaisia oppijoita.
- Olen tietoinen ja ymmärrän ohjattavan henkilökohtaisen ja yksilöllisen elämäntilanteen kulttuuriset puitteet ja niiden erityiset lainalaisuudet.

Ohjausteoreettinen ja sisältöosaaminen

- Tunnen erilaisia ohjausteoreettisia lähestymistapoja ja osaan käyttää niitä hyväksi omassa ohjauksikäytöksessäni sekä toiminnassani.

Ohjausmenetelmien osaaminen

- Käytän monipuolisesti ohjausmenetelmiä ja kehitän niitä asiakkaiden ja toimintakontekstien tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaisesti.

2 YHTEISÖ- JA VERKOSTO-OSAAMINEN

Yhteiskunta- ja kulttuuriosaaminen

- Yhdistän toimintani yhteiskunnalliseen ja kulttuuriseen kontekstiin sekä tiedostan ja ymmärrän niiden muutoksen logiikkaa.
- Toimin yhteiskunnallisen ja koulutuksellisen tasa-arvon toteutumiseksi sekä tiedostan ja ymmärrän niiden rakentumisen puitteet ja osatekijät.
- Tiedostan ohjauksellisen toimintani monimuotoisen ja -kulttuurisen yhteiskunnan kontekstissa.
- Olen ajan tasalla lainsäädännön tuntemisessa ja hyödynnän sitä toimintani eettisten periaatteiden osana.

Ohjausympäristö- ja kontekstiosaaminen

- Tunnen erilaiset kontekstit, jotka vaikuttavat ohjaustoimintaani.
- Olen tietoinen ja osaan orientoitua ohjaukseen toimintaympäristön moninaisuuden näkökulmasta.
- Osaamiseni tavoittaa myös muiden ohjaustöiden rajapinnat.
- Omaan valmiuksia siirtää työskentelemään myös uusissa ohjausympäristöissä.
- Pysin toimimaan ja kehittämään ohjausta kansainvälisissä verkostoissa.

Verkosto- ja prosessiosaaminen

- Näen ohjauksen rakentuvan aina verkostossa ja asiakkaan tulevan autetuksi konteksteissaan.
- Laajennan yksittäisen ohjattavan perspektiivejä verkostoihin ja haen verkostoa yksittäisen ohjattavan tueksi.
- Tunnistan ja olen tietoinen ohjauksen ja ohjattavan tilanteiden prosessimaisuudesta ja käytän aktiivisesti tätä perspektiiviä työssäni.
- Tukeudun ohjauksessani moniammatillisuuteen ja oppimiseen vertaisten kanssa.

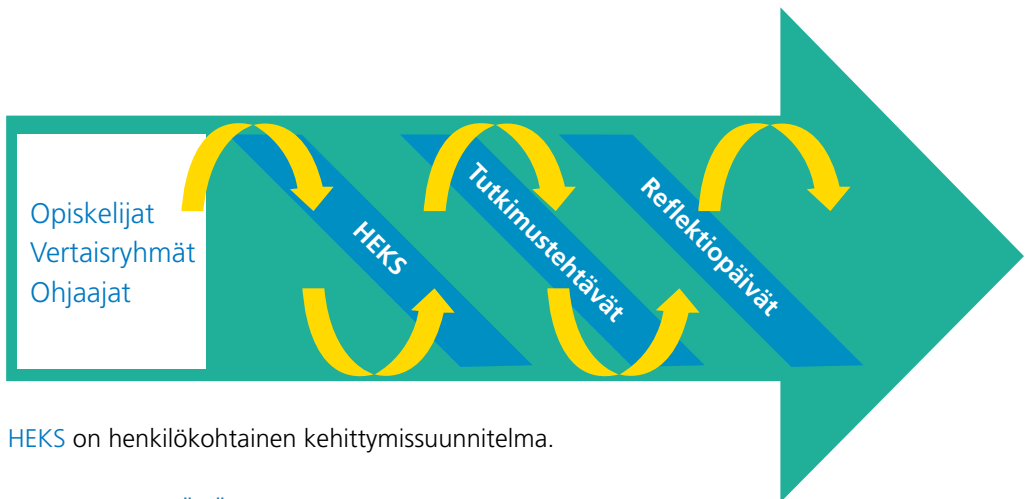
3 TUTKIMUS- JA KEHITTÄMISOSAAMINEN

Reflektio-osaaminen

- Arvioin oman toimintani perusteita, myös kriittisesti, ja pystyn käyttämään erilaista palautetta oman toimintani kehittämisessä.
- Toimin erilaisissa konteksteissa, työyhteisössä ja verkostoissa vastuullisesti ja kriittisesti ohjauksen perspektiivien ja etiikan periaattein.

Tutkimus- ja kehittämisosaaminen

- Orientoidun ohjauksen tutkivalla otteella sekä asiakaskontakteissa että oman työni kehittämiseksi.
- Tunnistan työni osana verkostokokonaisuutta ja jaettua asiantuntijuutta.
- Pysin kehittämään työtäni toisten kanssa, osana toimintakokonaisuutta ja jaettua asiantuntijuutta.
- Tunnen ja hyödynnän ohjauksen erilaisia tutkimustraditioita, -menetelmiä sekä tiedonhankinnan välineitä.
- Pysin osallistumaan ja hankkimaan uutta tietoa ohjauksen kansainvälisen tutkimuksen ja kehittämisen konteksteissa.

HEKS on henkilökohtainen kehityssuunnitelma.

TUTKIMUSTEHTÄVÄT tarjoavat syötteitä prosessiin: oman työn kehittämistä, teoriaa, menetelmiä, ohjausympäristöihin tutustumista, harjoittelua, yhteiskehittelyä vertaisryhmissä

REFLEKTIOPÄIVÄT ovat sytykkeitä henkilökohtaiseen ja yhteiseen prosessiin; osaamisen kehittämistä ja osoittamista, näyttöjä vuorovaikutus-, ohjaus- ja reflektio-osaamisesta

Kuvio 1. Opinto-ohjaajan kehitysohjelman pedagogiikkaa.

Kuvio 2. Reflektiopäivät opinto-ohjaajakoulutuksessa.

3. PEDAGOGISET LÄHTÖKOHDAT OPINTO-OHJAAJAOPINNOISSA

60 opintopisteen koulutus on kehitysohjelma, joka antaa laaja-alaisen kelpoisuuden opinto-ohjaajan tehtäviin toisella asteella ja oppilaanohjaajan tehtäviin perusopetuksessa. Opinnit tuottavat asiantuntemusta, jolle on käyttöä ja tehtäviä kaikissa ohjaustyön ympäristöissä.

Opiskelijat Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulun opinto-ohjaajakoulutuksessa ovat pedagogisen kelpoisuuden omaavia ammattilaisia, joilla on aikaisempaa kokemusta opetus- ja ohjaustyöstä. Pedagogiikka ja menetelmät koulutuksessa tukevat ohjaustyön käytänteistä nousevien kysymysten ratkaisemista ja osaamisten kehittämistä. Ammattitoiminnan arjesta kumpuavat ilmiöt otetaan koulutuksessa yhteisen tutkimuksen ja kehittämisen kohteeksi. Tutkimista ja kehittämistä ohjaavat tutkimustehtävät.

Kehitysohjelma noudattaa puolistrukturoidun opetussuunnitelman periaatteita. Ohjelman toteutuksessa korostetaan osaamisen kehittymistä ja toiminnan prosesseja, jolloin työskentelytapa on neuvotteleva, dialoginen. Sisältöjä käsitellään niitä vastaavilla pedagogisilla menetelmillä ja ohjauksellisilla työtavoilla.

Vertaisryhmien toiminta yhteisopiskelussa, tutkimustehtävissä ja ohjausharjoituksissa on keskeisessä pedagogisessa roolissa. Käytännössä kehitysohjelma muotoutuu toiminnan kuluessa, kaikkien prosessiin osallistuvien yhteisten reflektointien perusteella. Osallistujien ja ammatillisen koulutuksen reaaliset käytännöt tulevat prosessin myötä ohjelmamme eläväksi aineistoksi. Prosessin pysähdys- ja sytykekohtia ovat yhteiset reflektiopäivät, jotka on suurpiirteisesti teemoitettu kuvioon 2.

Opinto-ohjaajakoulutuksessa on kullakin opiskelijalla henkilökohtainen ohjaaja, joka on myös vertaisryhmän ohjaaja. Prosessi sisältää kolme HEKS-keskustelua: opintojen alussa, aikana ja lopussa. HEKS 1 ja HEKS 3 toteutetaan opiskelijan ja ohjaajan välisinä keskusteluin, ja HEKS 2 toteutetaan vertaisryhmän ja ohjaajan välisenä keskusteluna. Näiden lisäksi on myös muita ohjaustilanteita.

Prosessin aikana tutkimme yhdessä koettua ohjausta. Opinto-ohjaajakoulutuksen opiskelijat osallistuvat näin myös Ammatillisen opettajakorkeakoulun laatutyöhön ja opinto-ohjaajakoulutuksen kehittämiseen.

4. AMMATILLISEN OPINTO-OHJAAJAN OSAAMISEN KEHITTÄMINEN

Kehittymisohjelman rakenne

HENKILÖKOHTAINEN KEHITTÄMISPROSESSI | 9 op

Henkilökohtainen kehittämissuunnitelma (HEKS) | 2 op

Reflektiopäiväkirja | 3 op

Ohjauksen etiikka | 4 op

OPINTO-OHJAAJAN OHJAUSOSAAMINEN | 26 op

Ura- ja ohjausteoriat | 6 op

Ohjausvideo 1 | 4 op

Ohjauksen analysointi | 4 op

Henkilökohtaisten ohjaustaitojen kehittäminen | 8 op

Elämäntilannehaastattelu | 4 op

OPINTO-OHJAAJA TYÖELÄMÄ- JA VERKOSTOYHTEISTYÖSSÄ | 15 op

Laaja-alainen ohjausympäristöihin tutustuminen | 7 op

Ohjausharjoittelu peruskoulussa ja lukiossa | 8 op

TUTKIVA JA KEHITTÄVÄ OPINTO-OHJAAJA | 10 op

Kehittämisprojekti | 8 op

Työohjauksellinen työskentely | 2 op

4.1 HENKILÖKOHTAINEN KEHITTYMISPROSESSI

| 9 OP

Opintojen alussa orientoidut koulutusprosessiin ja opinto-ohjaajaopintoihin. Yhdessä luomme käsitystä kehitymisohjelman ydinteemoista ja -prosesseista sekä työskentelyn pedagogisista periaatteista ja toteutusmuodoista. Rakennamme orientaatioperustaa ohjaustoimintaan ja erilaisiin ohjausympäristöihin, ohjausasiantuntijuuteen sekä ohjaajan kompetensseihin. Keskeisinä työskentelymuotoinamme ovat reflektiopäivät, toiminta vertaisryhmässä sekä henkilökohtaiset ja ryhmämuotoiset kehitymiskeskustelut oman ohjaajan kanssa.

Koko opintojen ajan kiteytämme ohjausta eettisenä asiantuntijatyönä. Tutustumme ohjaajan eettisiin ohjeistuksiin, arvioimme niitä sekä perehdymme ohjaustilanteiden eettiseen arviointiin ja analyysiin. Analysoimme moninaistuvan yhteiskunnan asettamia haasteita ja tunnistamme eriarvoisuutta tuottavia yhteiskunnallisia ja kulttuurisia ilmiöitä. Perehdymme kulttuuritietoisien ohjauksen perusteisiin.

Ohjaustyön etiikka kulkee punaisena lankana kehitymisohjelman kaikissa teemoissa ja toimii arvioinnin keskeisenä ulottuvuutena tutkimustehtävissä.

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 1

Henkilökohtainen kehitymissuunnitelma (HEKS)

Osaamisen tunnistaminen ja oman kehitymissuunnitelman rakentaminen | 2 op

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 2

Oman kehittyvän ohjausosaamisen tutkiminen

2a. Osaamisen ja kehittymisen osoittaminen ja arviointi (reflektiopäiväkirja) | 3 op

2b. Ohjauksen etiikka | 4 op

4.2. OPINTO-OHJAAJAN OHJAUSOSAAMINEN

| 26 OP

Ura- ja ohjausteoriat, ohjauksen menetelmät

Tutustumme keskeisiin urateorioihin sekä kasvatuksen, koulutuksen, oppimisen ja ohjauksen kysymyksiin elämänkulussa. Näiden pohjalta perehdymme ohjausprosessin erilaisiin teoreettisiin jäsennyksiin ja metodisiin lähestymistapoihin. Luot perustaa oman käyttöteorian tiedostamiselle ja rakentamiselle.

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 3

Ura- ja ohjausteoriat | 6 op

3a. Ura- ja ohjausteorioihin tutustuminen ja yhden teorian esittely yhteistoiminnallisesti oman vertaisryhmän kanssa.

3b. Ura- ja ohjausteorioiden henkilökohtainen reflektio

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 4

Ohjausvideo | 4 op

Oman ohjauksen videointi ja analyysi omien käyttöteorioiden näkökulmista

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 5

Ohjauksen analysointi | 4 op

Ohjaussuuntausvideoiden katsominen, analysointi ja raportointi yhteistoiminnallisesti oman vertaisryhmän kanssa.

Henkilökohtaisten ohjaustaitojen kehittäminen

Jäsennämme ohjaustapahtumaa, erityisesti ohjausvuorovaikutusta. Analysoimme siihen liittyviä ilmiöitä ohjausteoreettisten ja -menetelmällisten käsitteiden avulla. Perehdymme henkilökohtaisen ohjauksen ja pienryhmäohjauksen menetelmiin. Tietoisuus omista ohjauksellisista käsityksistäsi ja käytänteistäsi sekä niiden suhteesta toisiinsa ja ohjaustyön teoriaperustaan syvenee.

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 6

Henkilökohtaisten ohjaustaitojen kehittäminen | 8 op

- 6a. Oman ohjaajan kanssa henkilökohtaisen ohjaustilanteen havainnointi ja reflektointi.
- 6b. Henkilökohtaisten ohjaustaitojen reflektio
- 6c. Oman ohjauksen videointi II ja ohjaustilanteen analyysi.

Ohjaus elämäkulussa

Jäsennät ihmisen kehitystä ja elämäkulkua, elämänkulun rakentumista sekä siirtymää yksilöllisten ja yhteiskunnallisten ilmiöiden vuorovaikutuksena.

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 7

Elämäkultuhaastattelu | 4 op

Elämäkultuhaastattelun toteuttaminen ja analysointi.

4.3. OPINTO-OHJAAJA TYÖELÄMÄ- JA VERKOSTOYHTEISTYÖSSÄ | 15 OP

Ohjauksen järjestäminen ja opiskelun tuki

Perehdymme suomalaiseen koulutus- ja ohjausjärjestelmään, sitä ohjaavaan lainsäädäntöön sekä kansallisiin ja kansainvälisiin ohjauspoliittisiin linjauksiin. Tutustumme eri koulutusasteiden ja -alojen opetussuunnitelmiin ja tutkintojen perusteisiin sekä oppilas- ja opiskelijahuollon järjestämistä koskeviin malleihin. Jäsennämmme ohjauksen organisoimintaa moniammatillisena yhteistyönä sekä alueellisena, kansallisena ja kansainvälisenä kehittämistoimintana.

Luomme ja tutkimme erilaisia ohjaustoiminnan verkostoja ja rakennamme niihin liittyvää osaamista. Edistämme asiakaslähtöisiä moniammatillisia verkostoja ja kehitämme uusia yhteistoiminnan muotoja ohjauksen verkostoissa. Osallistumme verkostoissa työelämän kehittämiseen.

Jäsennämmme ohjaustoimintaa oppijan opinto-, koulutus- ja urapolun sekä osallisuuden tukena. Tunnistamme ja arvioimme oppijan psykososiaalisen tuen tarpeita ja perehdymme ohjauksellisiin menetelmiin esteettömän opinto- ja urapolun mahdollistamiseksi.

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 8

Laaja-alainen ohjausympäristöihin tutustuminen | 7 op

Teet kattavasti vierailukäyntejä erilaisiin opinto- ja uraohjauksen toimintaympäristöihin ja havainnoit ohjaustilanteita. Raportoit ja reflektoit havaintojasi.

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 9

Ohjausharjoittelu peruskoulussa ja lukiossa | 8 op

Tutustut laaja-alaisesti peruskoulun ja lukion ohjaustoimintaan, opetuksen järjestämiseen ja näitä ohjaaviin asiakirjoihin

4.4 TUTKIVA JA KEHITTÄVÄ OPINTO-OHJAAJA | 10 OP

Syvennät tutkimus- ja kehittämisosaamistasi. Perehdyt ajankohtaiseen ohjaustutkimukseen ja ymmärrät sen merkityksen ohjaustyön kehittämiselle.

Perehdyt teoreettisesti ja käytännöllisesti johonkin konkreettiseen ohjaustyön kysymykseen ja toteutat yhteistoiminnallisesti siihen liittyvän kehittämisprojektin. Projekti voidaan toteuttaa osallistumalla johonkin olemassa olevaan kehittämistoimintaan tai rakentaa uusi kehittämiskokeilu. Kehittämistoiminta raportoidaan ja esitellään.

Tutkiva ja kehittävä opinto-ohjaaja -kokonaisuuteen kytkeytyy prosessimainen, dialoginen työnohjauksellinen työskentely. Toisten kanssa tehtävä työnohjauksellinen reflektio on yksi hyvä oman työn kehittämisen ja työhyvinvoinnista huolehtimisen muoto.

Työnohjauksellisessa työskentelyssä, yhdessä toisten opiskelijoiden ja ohjaajan kanssa, tutkit ohjaustyössä ilmeneviä työhyvinvoinnin, työssäjaksamisen sekä itsestä ja toisista työntekijöistä huolehtimisen kysymyksiä. Työskentelyn toimintatavat sovitaan työnohjauksellisessa ryhmässä.

TUTKIMUSTEHTÄVÄ 10

Kehittämisprojekti ja työnohjauksellinen työskentely | 10 op

10a. Kehittämisprojekti | 8 op

10b. Työnohjauksellinen työskentely | 2 op

5. AMMATILLISEN OPINTO-OHJAAJAN KEHITTÄMISEN JATKUMO

Opinto-ohjaajan työ edellyttää jatkuvaa kouluttautumista, kehittämisprosesseihin osallistumista ja niiden käynnistämistä. Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulun täydennyskoulutus sekä tutkimus- ja kehittämistoiminta tarjoavat monenlaisia yhteistyömuotoja ohjaajan työn kehittämiseen opinto-ohjaajankoulutuksen jälkeen. Erityisesti moniammatillista kehittymistä edistäviin täydennyskoulutuksiin ja tutkimusprojekteihin on toivottavaa saada lisää ohjauksellista näkökulmaa. Ks. www.haaga-helia.fi/aokk.

Oman työn kehittämiseksi opinto-ohjaajien on hyvä jo peruskoulutuksen aikana tutustua ohjausalan ammatillisten järjestöjen ja organisaatioiden toimintaan. SOPO ry on opetusalan ammatilliseen järjestöön kuuluva opinto-ohjaajien yhdistys, joka julkaisee lehteä, järjestää vuosittain tapaamisia ja toimii opinto-ohjaajien ammatillisissa kysymyksissä myös neuvottelijana.

IAEVG on ohjausalan ammattilaisten kansainvälinen järjestö, jonka vuosittaiset konferenssit tarttuvat kulloinkin ajankohtaiseen ohjauksen teemaan (esim. tasa-arvo, kaupallistuminen, työn muutos). Järjestö on myös vahvasti vaikuttamassa tutkimustiedon pohjalta ohjauksen ammatillisten osaamiskriteereiden määrittelyyn. Tämä työ on jatkunut konferenssien ohella eurooppalaisten ohjauksen kouluttajien NICE-verkostossa. Opetushallituksen Euroguidance-keskus tukee opinto-ohjaajia kansainvälisyyteen ohjaamisessa.

Ohjausalan akateemisia jatko-opintoja voi suorittaa muun muassa Itä-Suomen ja Jyväskylän yliopistoissa. Osallistuminen SOPON ja IAEVG:n toimintaan verkottaa opinto-ohjaajat kehittämään ohjausalan osaamista toisten ohjausammattilaisten kanssa. Ks. www.iaevg.com, www.sopo.fi.

Haaga-Helian täydennyskoulutus

Täydennyskoulutuksissa päivitetään opetushenkilöstön ja oppilaitosorganisaatioiden osaamista ja kehitetään uusia ratkaisuja opiskelun, työelämän ja elinikäisen oppimisen tarpeisiin. Lisäksi täydennyskoulutuksilla tuetaan oppilaitosorganisaatioita kouluttamalla ja konsultoimalla oppilaitosten johtoa ja työelämän yhteistyökumppaneita.

Haaga-Helia Ammatillinen opettajakorkeakoulu toteuttaa täydennyskoulutusta sekä Opetushallituksen, opetus- ja kulttuuriministeriön ja EU:n rahoituksen avulla että maksullisena palvelutoimintana. Koulutukset voivat olla lyhytkestoisia tai laajempia opintopisteytettyjä koulutuskokonaisuuksia, konsultointipalveluita, seminaareja, luentosarjoja tai ajankohtaispäiviä, joita suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä asiakkaan kanssa. (Ks. www.haaga-helia.fi/fi/opettajien-taydennyskoulutus)

Haaga-Helian tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI)

TKI-toimintaa tehdään verkostoissa ja hankkeissa kansainvälisesti ja kansallisesti. Toiminta toteutuu yhteistyössä työelämän, rahoittajien, ammatillisten koulutusorganisaatioiden sekä korkeakoulujen kanssa. Ammatillinen opettajakorkeakoulu hallinnoi Haaga-Helia ammattikorkeakoulun yhtä tutkimusalueetta, vaikuttavaa ammatillista pedagogiikkaa (www.haaga-helia.fi/fi/vaikuttava-ammattillinen-pedagogiikka). Toiminta on tulevaisuuteen suuntautuvaa ja työelämän muutoksia ennakoivaa, ja se palvelee ammatillista opettajakoulutusta ja ammatillista koulutusta.

TKI-työn projektien toimintaa ja tuloksia esitellään seminaareissa ja verkostotapaamisissa, joista tiedotetaan myös opettajakorkeakoulun verkkosivuilla. Opiskelijat ovat tervetulleita osallistumaan projekteihin ja tapahtumiin.

Alumnitoiminta

Haaga-Helia Ammatillisen opettajakorkeakoulun alumneja ovat kaikki, jotka ovat suorittaneet ammatillisen opettajan, erityisopettajan tai opinto-ohjaajan pedagogiset opinnot. Päivitä tietosi opettajakorkeakoulun alumnirekisteriin verkkosivujen kautta (www.haaga-helia.fi/alumni). Näin varmistat, että saat ajankohtaisimmat uutiset ja kutsut tapahtumiimme.

Alumnit ovat opettajakorkeakoululle tärkeä sidosryhmä, jolle tarjoamme muun muassa

- mahdollisuuden verkostoitua oman ammattiryhmän kanssa
- tilaisuuksia ajankohtaisten aiheiden parissa
- jatko- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksia
- julkaisuja opettajan työn kehittämiseksi.

6. OPINTOJEN TUEKSI

Opintopalvelut

Ammatillisen opettajakorkeakoulun opintopalvelut on Pasilan kampuksella 7. kerroksessa huoneessa 7201. Tavoitat henkilökunnan sähköpostilla aokk@haaga-helia.fi tai puhelimitse 029 447 1354 ja 029 447 1063.

Opintopalveluista saat tietoa opiskelun käytännön asioista, muun muassa:

- verkkotunnuksista
- mahdollisista selvityksistä työ- ja elinkeinotoimistoa ja muita viranomaisia varten
- opiskelutodistuksista
- todistuksista ja valmistumisesta.

Haaga-Helian henkilökunnan sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@haaga-helia.fi.

Sähköposti

Jokaiselle opiskelijalle luodaan automaattisesti sähköposti, muotoa bxx123@myy.haaga-helia.fi. Lähetämme opintojen ajan kaikki sähköpostit tähän osoitteeseen. Kirjautu MyNetissä 365-sähköpostiohjelmaan ja tee tarvittavat kieli- ja maa-asetukset. Voit myös uudelleenohjata viestisi omaan sähköpostiisi. MyNetissä on ohje sen tekemiseen.

Kirjasto

Kirjasto sijaitsee Pasilan kampuksella 3. kerroksessa ja Porvoon kampuksella 1. kerroksessa. Tiedot aukioloista ja kirjastokortin hakulomake ovat osoitteessa www.haaga-helia.fi/kirjasto.

Opintososiaaliset asiat

Opettajan pedagogiset opinnot eivät ole tutkintoon johtavaa koulutusta, joten opiskelijat eivät ole pääsääntöisesti oikeutettuja opiskelijakorttiin ja esim. matka-alennuksiin. Opiskelijat voivat halutessaan saada Kelan ateriatukikortin. Kelan ateriatuen piirissä olevat opiskelijaravintolat löydät Kelan verkkosivuilta. Taloudellista tukea aikuisopiskelijoille tarjoavat esim. Työllisyysrahasto ja TE-palvelut.

Ammatillista opettajankoulutusta vuodesta 1950

Ammattiin ja työelämään valmentavalla koulutuksella on Suomessa jo yli satavuotiset perinteet. Eri alojen ammatillinen koulutus kehittyi hallinnollisesti hajallaan eri ministeriöiden yhteydessä. Systemaattista opettajankoulutusta ei ollut. Opetustehtävissä toimivat alasta ja tehtävästä riippuen korkeakoulututkinnon tai kansakoulunopettajan koulutuksen suorittaneet henkilöt, tai käytännön työelämässä kokemusta hankkineet ammattihenkilöt.

Toinen maailmansota, pula ammattitaitoisesta työvoimasta, suuret ikäluokat ja elinkeinorakenteen muutos saivat yhteiskunnan viimein kiinnittämään huomiota ammatillisen koulutuksen kehittämiseen. Vuonna 1947 kauppa- ja teollisuusministeriön ammattikasvatuseräosaston laatiman suunnitelman mukaan Suomeen tuli luoda koko maan kattava ammatillisen koulutuksen verkosto, sekä rakentaa systemaattinen opettajankoulutus ammattiin valmistavaa koulutusta varten. Opettajankoulutukselle asetettiin neljä tehtävää: Opettajankoulutuksen tuli parantaa opetuksen vaikuttavuutta ja laatua, lisätä ammatillisen koulutuksen yleistä arvostusta, nostaa ammatillisen koulutuksen opettajien ammatin arvostusta sekä kehittää ammatilliseen koulutukseen erityisesti soveltuva pedagogiikka.

Opettajankoulutuksen perustaminen ammatillisesti valmentavaa koulutusta varten sai laajempaa poliittista kannatusta. Niinpä kauppa- ja teollisuusministeriössä suhtauduttiin myönteisesti Suomen Liikemiesten Kauppaopiston anomukseen opettajankoulutuksen toteuttamiseksi oppilaitoksen yhteydessä. Lokakuun 17. päivänä vuonna 1950 päivätyssä päätöksessä todetaan, että ministeriö ”on nähnyt hyväksi määrätä Suomen liikemiesten kauppaopiston toimimaan sellaisena kauppaoppilaitoksena, jossa kauppaopettajiksi aikovat voivat suorittaa edellä mainitun asetuksen ja ministeriön päätöksen edellyttämän opetuksen harjoittelun ja käytännölliset opettajakokeet”. Päätöksen allekirjoittajina olivat ylijohtaja Aarno Niini ja opetusneuvos Bertel Gronhjort.

Vuonna 1997 Suomen Liikemiesten Kauppaopiston opettajankoulutus siirtyi ammattikorkeakoulu Helian yhteydessä toimintansa aloittaneen ammatilliseen opettajakorkeakouluun. Opettajankoulutus laajeni siten, että opettajakorkeakoulussa koulutettiin kaikkien ammatillisen koulutuksen alojen opettajia. Vuodesta 2006 opettajakorkeakoulussa on koulutettu erityisopettajia ja vuodesta 2011 alkaen myös opinto-ohjaajia. Vuonna 2007 perustettiin uusi ammattikorkeakoulu Haaga-Helia, jonka yhteydessä opettajakorkeakoulu jatkoi toimintaansa.

Ammatillinen koulutus ja ammattikorkeakoulutus ovat monipuolisia, monialaisia ja tulevaisuuteen suuntautuvia. Koulutuksella on yksilöä, työelämää ja yhteiskuntaa kehittävä tehtävä. Suomessa yhä arvostetaan koulutusta. Voimme tänäänkin hyväksyä 70 vuotta sitten opettajankoulutukselle asetetut neljä tehtävää. Moderni ja laadukas opettajankoulutus vaikuttaa opettajan työn arvostukseen ja hyvä opetushenkilöstö vaikuttaa ammatillisen koulutuksen arvostukseen ja laatuun. Suomalaista ammatillista opettajankoulutusta toteutetaan myös ulkomailla.

Tervetuloa opiskelemaan Haaga-Helia Ammatilliseen opettajakorkeakouluun!

Jari Laukia, johtaja, Ammatillinen opettajakorkeakoulu
jari.laukia@haaga-helia.fi

AIKATAULU 2021–2022

Ammatillinen opinto-ohjaajan koulutus

Haaga-Helia AMK, Pasila,
Ratapihantie 13

klo 9–16

19.–20.5.2021

25.–26.8.2021

28.–29.9.2021

27.–28.10.2021

29.–30.11.2021

13.–14.1.2022

7.–8.2.2022

10.–11.3.2022

5.–6.4.2022

2.–3.5.2022

Valmistujaiset 3.5.2022 klo 11.30 – n. 13.00

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Ratapihantie 13, 00520 Helsinki
www.haaga-helia.fi/aokk
aokk@haaga-helia.fi